

УДК: 314.74:339.9(045)

Захаров І.М.,
студент 503 групи МЕВ
Навчально-наукового інституту Міжнародних відносин НАУ,
м. Київ, Україна
Науковий керівник:
Біла С.О.,
д.н.д.у. (к.е.н.), професор, Заслужений економіст України,
професор кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу
Навчально-наукового інституту Міжнародних відносин НАУ,
м. Київ, Україна

МАКРОЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ МІГРАЦІЙНОЇ КРИЗИ ДЛЯ ЄС

Анотація. У статті визначено основні причини та закономірності виникнення міграційної кризи. Досліджено динаміку міграційних потоків країн-донорів та країн-реципієнтів. Представлено експертні оцінки щодо очікуваних соціально-економічних та макроекономічних наслідків міжнародної міграції, соціальних та економічних наслідків загострення міграційної кризи для країн ЄС.

Ключові слова. Міграційна політика, міграційні процеси, міграційна криза, країни-донори, країни-реципієнти, макроекономічні наслідки, вплив глобалізації.

Zakharov Ihor,
Student of 503 ESIIR Institute of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
Scientific Supervisor:
Bila Svitlana,
Professor, Doctor of Public Administration,
Honoured Economist of Ukraine Educational and Scientific Professor of
international economic affairs and business Department,
ESIIA NAU Institute of International Affairs (ESIIA) National Aviation
University (NAU), Kyiv, Ukraine

MACROECONOMIC CONSEQUENCES OF MIGRATION CRISIS FOR THE EU

Summary. The article identifies the main causes and patterns of occurrence migration crisis. Investigated the dynamics of migration flows from donor countries and recipient countries. Presented by expert assessments of the expected socio-economic and macro-economic consequences of international migration, social and economic consequences of exacerbation of the migration crisis for the EU.

Key words. Migration policy, migration processes, donor countries, recipient countries, macroeconomic effects, the impact of globalization.

Актуальність проблеми. У сучасному світі реалізація права кожної людини залишати будь-яку країну, включаючи і свою власну, та повертатися у свою країну, закріплена декларацією прав людини (ст. 13, п. 2) [1] та поставлена в залежність від характеру сприйняття національних інтересів державною владою.

Основними причинами, які змушують людей залишати території – це пошук роботи і кращого життя.

Дослідження закономірностей процесів міжнародної міграції, економічних, соціальних та культурних трансформацій, викликаних переорієнтацією регіональних міграційних потоків країн ЄС у XXI столітті та макроекономічні наслідки міграційної кризи є актуальними і своєчасними для країн, які активно модернізують свою міграційну політику.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Численні дослідження тенденцій та специфіки міжнародних переміщень населення у своїх роботах висвітлювали такі науковці як В. П. Лещук, Л. О. Примостка, О. О. Чуб, О. І. Марчин, Д. Ю. Мамотенко, М. І. Пітюлич, Т. Ю. Ковач, Ю. І. Дем'янчук та інші.

Метою статті є визначення основних закономірностей міграційної динаміки країн-донорів та країн-реципієнтів на основі оцінки макроекономічних наслідків міжнародної міграції для країн ЄС.

Відповідно до поставленої мети слід окреслити **завдання**:

- дослідити закономірності процесів міграції;
- проаналізувати макроекономічні наслідки міграційної кризи для ЄС.

Виклад основного матеріалу. У 2015 році питання міграції, як ніколи гостро, стояло на порядку денному в міжнародних організаціях та окремих країнах. Через різке збільшення кількості шукачів притулку в ЄС даний феномен отримав назву "європейська міграційна криза".

Проте це комплексна криза. По-перше, криза гуманітарна, що відзначається загибеллю та стражданнями тисяч людей. По-друге, криза управління, і кордоном, і наданням притулку, зокрема процедур, відповідно до яких в ЄС визначається країна, відповідальна за визначення статусу шукача притулку. По-третє, за висловом экс-президента Європарламенту Мартіна Шульца, – це криза солідарності, оскільки саме солідарність є основою єдності Євросоюзу, а віднайти спільне рішення щодо масового припливу біженців, яке б дало змогу більш рівномірно розподілити навантаження на окремі країни та їх міграційні служби, виявилось вкрай складно.

У цілому в Європі ситуація з біженцями співвідноситься з загальносвітовими тенденціями. У часи світової економічної кризи і посткризові часи обсяги біженців у ЄС не були вражаючими порівняно з останніми роками: стрімке збільшення розпочалося у 2013 році, і станом на 2015 рік кількість біженців становила 3,5 млн осіб. Упродовж останніх двох

років обсяги нелегальної імміграції до ЄС, як і кількість шукачів притулку, зростали небаченими темпами. За 2015 рік подано 1,32 млн заяв для отримання притулку в ЄС, 1,8 млн осіб затримано при спробі перетину кордону [11], (рис. 1.1.).

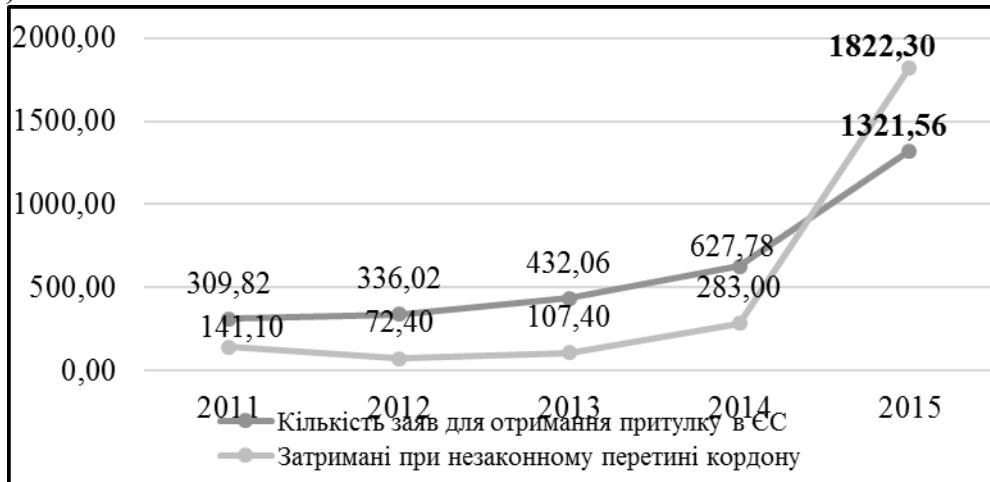

Рис. 1.1. Динаміка кількості поданих заяв для отримання притулку в ЄС і чисельність затриманих при спробі нелегального перетину кордону в 2011-2015 рр., (тис.).

Примітка. Побудовано за даними Eurostat.

За даними ООН, країни, з яких походить більша частина шукачів притулку в ЄС, не змінюються з 2014 року: це Сирія, Афганістан, Ірак, Албанія, Косово, Сербія, Еритрея, Україна.

Основним фактором, що впливає на зростання кількості шукачів притулку, є війна в Сирії. Якщо виключити цю країну з обрахунків, то з 2011 року зростання відбулося лише на рівні 5% (500 тис. осіб). З 2012 року кількість сирійських біженців зросла більш ніж у 30 разів: 23,4 тис. на кінець 2012 року та 799,9 тис. на кінець 2015 року. Також причиною збільшення кількості вимушених переселенців є бідність у країнах вибуття, політичні конфлікти та нерівномірність економічного розвитку у країнах.

Основними країнами-реципієнтами біженців в ЄС стали Німеччина, Швеція, Італія, Франція та Угорщина, в яких було зареєстровано 91% від усіх заявок [11], (рис. 1.2.).

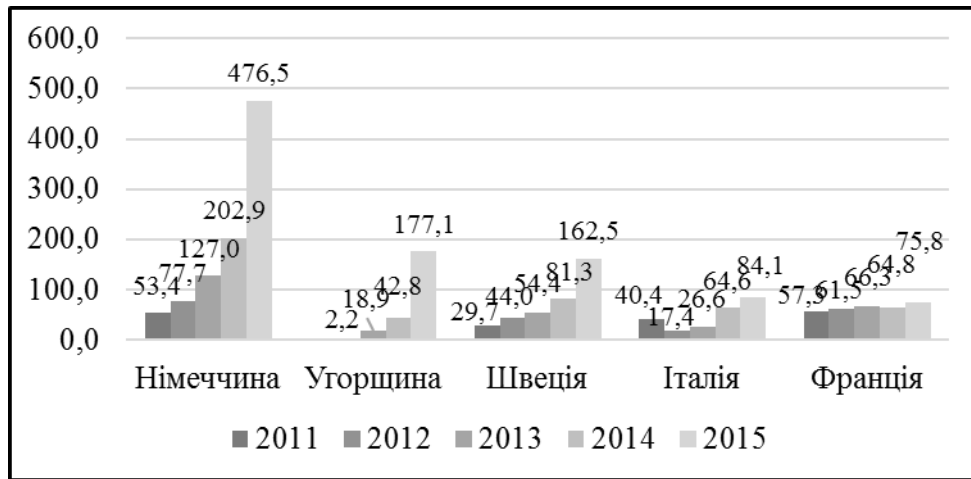

Рис. 1.2. Основні країни-реципієнти біженців в ЄС, (тис. осіб).

Примітка. Побудовано автором за даними Eurostat.

Значно зросла частка прийнятих позитивних рішень щодо надання статусу біженця в ЄС. Найбільше позитивних рішень приймають стосовно сирійців, еритрейців, осіб без громадянства, іракців, сомалійців та афганців.

Однак політика прийняття рішень не є однорідною. Як свідчать статистичні дані, країни ЄС приймають різні рішення щодо вихідців із тих самих країн. За часткою відносно отриманих і схвалених заявок лідирують Болгарія і Швеція, на останньому місці – Хорватія та Угорщина.

А за абсолютною кількістю позитивних рішень серед перших Швеція і Німеччина. Структура прийняття рішень щодо надання статусу біженця в ЄС у 2015 році виглядає так: [11], (рис. 1.3.).

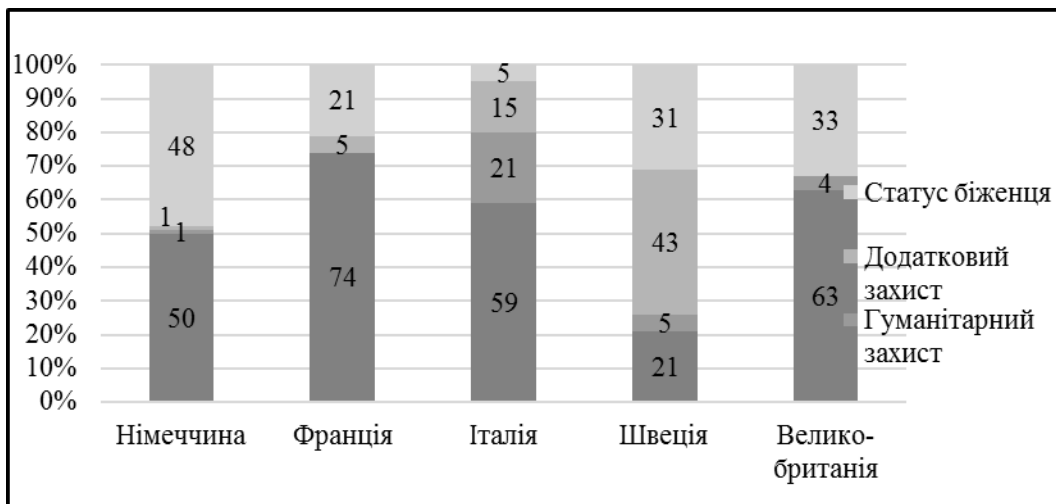

Рис. 1.3. Географічна структура прийняття рішень щодо надання статусу біженця у 2015 році, (%).

Примітка. Побудовано автором за даними Eurostat.

Додатковий захист – механізм захисту, що лежить поза Женевською конвенцією 1951 року та не передбачений жодним міжнародним документом. Передбачає надання захисту особі, яка не може отримати статус біженця, проте також не може бути повернена в країну походження, оскільки існує велика

ймовірність незаконного ув'язнення, застосування смертної кари, тортур, нелюдського поводження чи поводження, що принижує людську гідність.

Гуманітарний захист – форма захисту, яку надають тим, хто, хоч і не є біженцем, при поверненні до країни походження стикається з загрозою серйозної небезпеки життю, не охопленої поняттям додаткового захисту.

Міграційний шлях біженців до ЄС можна умовно розділити на три коридори:

1) Західносередземноморський коридор. Незначна частина біженців дістається Європи, прямуючи з Марокко та Алжиру до Іспанії. За даними МОМ, у 2015 році цим шляхом скористалося 3845 шукачів притулку. Також, регулярно, через кордон Іспанії з Марокко, що охороняється військовими та представляє собою 7-метровий паркан, намагаються проникнути шукачі притулку з Африки.

2) Центральносередземноморський коридор. Значна частина шукачів притулку, що рухається з Африки південніше Сахари (Еритрея, Нігерія та Сомалі), а також Лівії, використовує морський шлях, щоб дістатися Італії. Протягом 2015 року до Італії причалило 150317 шукачів притулку. Цей шлях є значно небезпечнішим, ніж "Туреччина – Греція", за даними МОМ, у 2015 році загинуло 2889 осіб. Шукачі притулку, що прибувають до Італії, також рухаються в сторону Німеччини та Швеції, проходячи через Австрію.

3) Східносередземноморський коридор. Найбільш простий, дешевий та безпечний маршрут до Європи проходить через Туреччину до Греції. Саме ним користуються біженці з Іраку та Сирії. Є два способи дістатися пункту призначення: наземний і морський. Перший спосіб – доїхати автобусом зі Стамбула до Еллади. Його обирає меншість, тому що він передбачає прохід через контрольні прикордонні пункти. Туреччина є "безпечною країною", тому факт перетину її кордону може означати відмову у наданні статусу біженця в ЄС. Ще частина сирійців прибувають до Греції морем з Єгипту. Опинившись в Греції, біженці рухаються через Сербію, Македонію та Угорщину на північ – до Німеччини та Швеції. Через жорсткіший прикордонний контроль біженці намагаються оминати Болгарію та Румунію, які також знаходяться на цьому шляху.

23 червня 2016 року у Великій Британії відбулося голосування на всенародному референдумі – чи варто Великій Британії залишатися країною-членом ЄС або ж вийти з Союзу.

Важливим аргументом противників членства в ЄС є міграція. Вони наголошують на тому, що неконтрольована система "відкритих дверей" поміж країнами ЄС призводить до неконтрольованої міграції до Британії з інших країн ЄС. Адвокати ЄС наголошують на тому, що вихід з ЄС ніяк не вплине на міграцію, адже Британія не є у Шенгенській зоні. Цікаво, що міграції з ЄС британці побоюються не менше, ніж міграції з-поза його меж.

Серед основних аргументів залишитися в ЄС важливе місце посідає спільний ринок. За даними The Economist, 45% експорту Великої Британії йдуть саме до ЄС. Противники ЄС наголошують, що Британія зможе

домовитися про вигідні умови торгівлі з ЄС, перебуваючи поза його межами, та зможе вільніше торгувати з Китаєм, Індією та Америкою.

За деякими розрахунками, ЄС "коштує" кожному британському домогосподарству 430 фунтів на рік. Противники ЄС пропонують ці 430 фунтів з домогосподарства витратити на науку та нові технології. Адвокати ЄС навпаки наголошують на тому, що домогосподарства отримують до 3000 фунтів вигоди від членства.

Міграційна політика європейських країн дає право країнам ЄС відновлювати прикордонний контроль на період до шести місяців згідно з Розділом II Шенгенського кодексу. Наразі цим правом скористалися 8 країн-членів ЄС, які відновили контроль на внутрішніх кордонах ЄС у зв'язку з міграційною кризою відповідно до ст. 23 Шенгенського Кодексу (Schengen Borders Code) (див. Табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Країни, які відновили контроль на внутрішніх кордонах ЄС

Країна	Межі контролю	Початок	Кінець
Бельгія	Кордон між провінцією Західна Фландрія та Францією	23 лютого 2016	23 березня 2016
Данія	Всі кордони, з акцентом на сухопутному кордоні та шляхах морського сполучення з Німеччиною	4 січня 2016	4 березня 2016
Норвегія	Всі кордони, з акцентом на морських внутрішньо-європейських шляхах сполучення	26 листопада 2015	15 березня 2016
Австрія	Всі кордони, з акцентом на сухопутному кордоні зі Словенією	16 листопада 2015	16 березня 2016
Швеція	Всі кордони, з акцентом на південних та західних портах та сполученні з Данією через Ересунський міст (Öresundsbron)	9 листопада 2015	9 березня 2016
Угорщина	Кордон зі Словенією	17 жовтня 2015	26 жовтня 2015
Словенія	Кордон із Угорщиною	17 вересня 2015	16 жовтня 2015
Австрія	Всі кордони, з акцентом на кордонах з Італією, Угорщиною, Словенією та Словаччиною	16 вересня 2015	15 листопада 2015
Німеччина	Всі кордони, з акцентом на сухопутному кордоні з Австрією	13 вересня 2015	13 травня 2016

Примітка. Складено автором за даними Frontex.

Відновлення контролю не дозволяє зупинити потік мігрантів, але полегшує управління цим потоком та обліком мігрантів. Облік тих, хто прибуває, наразі є першочерговою проблемою, яка потребує вирішення. У відсутності належного обліку звинувачують Грецію, і це може стати причиною виключення країни з дії Шенгенської угоди. Після перевірки Греції на предмет дотримання зобов'язань щодо охорони кордону, було зафіксовано численні порушення. Зокрема, брак належної реєстрації й обліку мігрантів та непроведення дактилоскопії (зняття відбитків пальців). Анулювання Шенгенської угоди очікувати не варто, – це занадто складно і не вигідно. Наприклад, економічні втрати Франції після виходу із Шенгенської угоди оцінюють в 10 млрд євро. Проте дуже ймовірним є відновлення контролю на окремих ділянках кордону протягом двох років.

Зі збільшенням кількості біженців, які прибувають морем, значно збільшилась кількість нещасних випадків. Відповіддю на це стало посилення пошукових і рятувальних місій у Середземному морі. Такі операції відбуваються постійно з кінця 2013 року, коли італійський уряд запустив операцію Mare Nostrum біля лівійських берегів. Її головним завданням було проведення рятувальних операцій та нагляд за риболовецькими човнами. 1 листопада 2014 року Mare Nostrum була замінена на значно масштабнішу операцію Triton, бюджет якої у 2015 році був потроєний, а кількість залучених суден збільшена. Додаткових 45 млн євро виділено ЄС у 2016 році.

Одночасно з проведенням пошукових та рятувальних місій ЄС оголосив про початок боротьби з перевізниками мігрантів. Планувався пошук та знищення човнів, які використовують перевізники. Наразі є потреба у наземній операції, санкціонувати яку може лише ООН. Це складна процедура, яка потребує політичних домовленостей із членами Ради Безпеки ООН, та консолідації всередині Європейського Союзу. Швидше за все, боротьба з перевізниками й надалі залишатиметься малоуспішною.

Можливість створення мережі центрів прийому біженців вперше була згадана 13 травня 2015 року в Європейській міграційній стратегії (European Agenda of migration). Стратегія розглядає центри як пункти, в яких проходитиме ідентифікація, реєстрація та збір відбитків пальців мігрантів. Європейська Рада розглядає центри як місце роботи European Asylum Support Office, Europol, Eurojust та Frontex, які супроводжують процес ідентифікації, реєстрації та збору відбитків пальців мігрантів. У випадку кризи чи непропорційного міграційного тиску на зовнішні кордони ЄС центри дадуть змогу агенціям оперативно втрутитися у ситуацію. Наразі Італія та Греція найближчі до створення таких центрів. Але через брак спільного бачення центри поки що будуть обмежені в людських та технічних ресурсах. Третім потенційним кандидатом на створення центрів є Угорщина.

Першопричиною організованої злочинності у сфері міграції є відсутність легальних способів міграції до ЄС. Передусім потрібно реформувати процес об'єднання сімей, покращити схеми трудової мобільності, здешевити і скоротити тривалість адміністративних процедур у посольствах. Неодноразово

піднімалось питання відкриття інформаційних центрів в основних країнах походження мігрантів. Там би розповідали про можливості легальної міграції, ризики вибору нелегального шляху, потреби ринку праці в ЄС, тощо. Однак відкриття інформаційних центрів відкладене на невизначений час, оскільки спочатку необхідно провести міграційні реформи, впровадження яких гальмується через брак спільного бачення [9].

Нерівномірний розподіл мігрантів у Європейському союзі і надмірне навантаження на Італію та Грецію дозволило застосувати ч. 3 ст. 78 Лісабонського договору (Treaty of Lisbon). Ця стаття передбачає, що у випадку, якщо один чи більше членів ЄС зіштовхнулися з надзвичайною ситуацією, пов'язаною з напливом громадян третіх країн, Європейська рада за пропозицією Європейської комісії може прийняти запобіжні заходи. ЄС розробив принцип квотного розподілу мігрантів (хоча саме слово "квоти" після його використання в European Agenda on Migration зникло – очевидно, щоб не дратувати виборців) виходячи з таких показників: кількість населення країни-члена (40%), сукупний розмір ВВП (40%), кількість звернень за отриманням статусу біженця протягом 2010-2014 року (10%), показник безробіття (10%).

Для тринадцяти країн-членів квотний принцип розподілу біженців означає значне збільшення кількості мігрантів. Тому багато з них наразі відкидають такий механізм, намагаючись додати до чотирьох показників, запропонованих Європейською Радою, свої суб'єктивні. Показовим є приклад Польщі, яка наполягає взяти гуманітарне навантаження на Польщу, що виникло у зв'язку з подіями на сході України. Досить вороже до проекту поставилися Угорщина та Великобританія, які відмовилася приймати мігрантів. Із закликами до додаткових консультацій виступили Франція, Польща, країни Балтії, Чехія та Словаччина [9].

ЄС заявив про свою готовність взяти участь у розселенні шукачів притулку, здебільшого вихідців з Сирії, Еритреї, Іраку та Центральноафриканської Республіки, які перебувають в таборах біженців у Туреччині, Лівії та Йорданії та потребують міжнародного захисту.

Реформа повинна розпочатися з уніфікації підходу до визнання країни безпечною. Виходячи з Женевської конвенції і права ЄС (Asylum Procedures Directive), безпечні країни – це ті, у яких встановлений демократичний режим правління, немає систематичних переслідувань, катувань, нелюдського поводження чи покарань, які принижують людську гідність, а також немає загрози насильства та військового конфлікту. Визнання країни безпечною не означає автоматичну відмову в статусі біженця, оскільки кожен заявник розглядають індивідуально. Проте заявки з безпечних країн розглядають значно швидше, і прохачі мають дещо обмежене право на апеляцію. Наразі тільки 12 країн-членів ЄС мають спільний перелік безпечних країн. Європейська комісія наполягає на виробленні єдиного переліку для ЄС як одного з елементів спільної політики. Наступними кроками має стати уніфікація адміністративних процедур для отримання статусу біженця, часу розгляду заявок, обсягів та видів соціальної допомоги особам, які отримали такий статус, умов отримання житла,

доступу до ринку праці тощо. Кінцевим результатом мусить стати прийняття єдиного Кодексу ЄС про надання притулку (Asylum Code).

Дублінський механізм передбачає розгляд заявки на отримання статусу біженця в країні першого в'їзду. Але з початком міграційної кризи він неодноразово підтверджував свою недієздатність. Крім того, його постійно оскаржують в судах як на національному, так і на європейському рівнях. Типовими є справи, що стосуються депортації до Греції. Класичним прикладом є справа М.С.С. проти Бельгії та Греції (CASE OF M.S.S. v. Belgium and Greece, Application no. 30696/09), коли суд вирішив, що Бельгія порушила статті 3 та 13 Європейської конвенції з прав людини ("Заборона катування" та "Право на ефективний засіб правового захисту"), депортуючи шукачів притулку до Греції відповідно до Дублінських правил. Про неефективність Дублінського механізму також свідчить різна частка позитивних рішень щодо надання статусу біженця вихідцям із тих самих країн. Намагаючись вирішити цю проблему, ЄС вже протягом п'ятнадцяти років гармонізує міграційне законодавство. Проте її вирішення потребує радикальних рішень та взаємної довіри між країнами-членами.

Через великий вплив біженців Греція втратила можливості управляти процесами міграції всередині країни. Немає необхідної інфраструктури для прийому біженців, не вистачає спеціалістів, передусім лікарів та рятувальників, а також відсутні умови для задоволення мінімальних потреб на численних островах, куди прибувають біженці. Греція не отримує необхідної матеріальної і кадрової допомоги від Frontex, а ЄС погрожує накладити санкції – від фінансових стягнень до обмеження дії Шенгенської угоди.

Туреччина є ключовим партнером ЄС для вирішення міграційної кризи. Географічне розташування роблять Туреччину основною країною першого прибуття та транзиту. За даними УВКБ ООН, на кінець 2015 року тут перебувало 2503549 зареєстрованих сирійських біженців.

Ще в 2013 році ЄС пролобіював прийняття у Туреччині Закону "Про іноземців та міжнародний захист" (Law on Foreigners and International Protection), який мав би забезпечити ЄС від мігрантів і фактично перекласти весь тягар на турецький уряд. Проте відразу сирійські біженці були виключені зі сфери дії закону. Щодо них не діють передбачені законом європейські стандарти захисту прав біженців і надання притулку. Натомість їм надається тимчасовий захист відповідно до Тимчасового порядку захисту (Temporary Protection Regulation). Не працює механізм реадмісії. Хоча відповідна угода була підписана 1 жовтня 2014 року, запуск механізму реадмісії відкладено до 2017 року. Поки що ЄС намагається знайти спільне з Туреччиною розуміння способів закінчення війни в Сирії, а також покращити організацію захисту кордонів. В Туреччині планується відкриття великого представництва Frontex та надання уряду фінансової підтримки. ЄС заохочує турецький уряд до співпраці обіцянками інтенсифікації діалогу щодо інтеграції Туреччини до ЄС, розпочатого ще у 2005 році.

Єврокомісія намагалася забезпечити належне фінансування досягнення ухвалених цілей. Значно було збільшено бюджет, спрямований на врегулювання міграційної кризи. Завдяки цьому загальні витрати ЄС на відповідні заходи у 2015-2016 рр. сягнули 10 млрд євро.

На основі статистичної інформації Світового Банку щодо основних макроекономічних (динаміка ВВП, демографічні характеристики населення, показники економічного зростання та ін.) і розрахункових (продуктивність праці, динаміка еміграції працездатного населення, втрати ВВП у разі відсутності трудової імміграції та ін.) показників було виявлено, що історичним періодам максимальної продуктивності праці в економічній системі відповідають історичні періоди мінімального безробіття, це означає, що безробіття є вагомим чинником зростання продуктивності праці і необхідності концентрації державної економічної політики на показниках безробіття при реалізації стратегій інтенсивного росту. Зіставлення показників безробіття, зміни ВВП та продуктивності праці дозволяють вивести ряд закономірностей, статистично обґрунтованих і логічно доведених, а саме: в умовах зростаючої продуктивності праці економічна роль трудової міграції та динаміка ВВП перебувають у прямій залежності, тоді як у випадку зміни динаміки продуктивності праці на негативну до зворотного змінюється взаємозв'язок динаміки ВВП і економічної ролі трудової імміграції.

За прогнозами Світового Банку глобальна зайнятість до 2050 року буде уповільнюватись, тому перспективи економічного зростання будуть залежати від зростання продуктивності праці [8].

Темпи зростання продуктивності праці у світі уповільнюються. Помірність у зниженні продуктивності праці є, головним чином, результатом стабілізації темпів її зростання в країнах з розвинутою економікою та подальше уповільнення (навіть якщо загальний рівень був відносно сильним у порівнянні з розвиненими економіками) в деяких великих країнах.

При цьому драматичним результатом є те, що темпи зростання сукупної продуктивності факторів виробництва, який вимірює продуктивність праці і капіталу разом, для світової економіки складає менше нуля і вказує на зволікання ефективності оптимального розподілу та використання ресурсів і, як наслідок, є результатом уповільнення попиту, падіння продуктивного використання ресурсів, які, можливо, пов'язані з комбінацією ринкових обмежень і застою інновацій.

Останні дані бізнес-дослідницької компанії Conference Board, свідчать, що деякі країни, збільшивши продуктивність праці, мали і збільшення безробіття. В Іспанії, наприклад, спостерігається позитивна динаміка продуктивності праці з 2007 року, але динаміка ВВП і зайнятості (на 4,2% і 13,7%, відповідно) є негативною. В Європі, не зважаючи на кризу, ситуація зростання продуктивності праці поліпшилась, і у 2013 році склала 0,5% у порівнянні з 0,1% у 2012 році, але такі країни-реципієнти як Велика Британія, Італія мають, взагалі, істотне падіння [5].

Слід зазначити, що у всіх державах ЄС продуктивність праці зростала до 2008 року: найбільш стрімко в країнах Східної Європи та найбільш плавно в країнах Північної Європи, але з 2008 року спостерігається суттєве падіння продуктивності праці в усіх, без винятку, країнах ЄС: в Нідерландах, Чехії, Угорщині, Португалії, Греції та Італії падіння було різким і триває досі; в Фінляндії, Великій Британії, Франції, Німеччині, Кіпрі, Іспанії мало характер коригування. Але, в цілому, динаміка продуктивності праці в групах країн ЄС має спадний тренд.

У зв'язку з тим, що вплив міграційних процесів на соціально-економічний і демографічний стан і розвиток країн є досить суттєвим, міжнародна міграція стає впливовим фактором, який визначатиме рівень продуктивності праці в майбутньому. Розуміння динаміки переміщення міжнародних міграційних потоків в просторі дає можливість вийти за рамки припущень, що найкращий економічний ефект може бути отриманий шляхом найбільш оптимального переміщення робочої сили до місця, де її продуктивність може бути використана максимально ефективно, без урахування будь-яких інших факторів.

Заходи жорсткої економії і глобальна конкуренція продовжують негативно позначатися на робочих місцях і громадських послугах, а недостатнє фінансування і відсутність доступу до якісних суспільних послуг консервують злидні і виступають фактором, що підштовхує до міграції.

За оцінкою експертів Світового банку, до 2030 року необхідно створити в світі додатково не менше 600 млн вакансій для того, щоб подолати економічну катастрофу і глобальну кризу робочих місць, яка характеризується високим рівнем безробіття серед молоді і зростанням нестандартної зайнятості [12].

Висновки. Зіставлення показників безробіття, зміни ВВП та продуктивності праці дозволили вивести ряд закономірностей, статистично обґрунтованих і логічно доведених, а саме: в умовах зростаючої продуктивності праці економічна роль трудової міграції та динаміка ВВП перебувають у прямій залежності, тоді як у випадку зміни динаміки продуктивності праці на негативну до зворотного змінюється взаємозв'язок динаміки ВВП і економічної ролі трудової імміграції.

Слід зазначити, що міжнародні міграційні потоки мають свій власний рівень складності з урахуванням щонайменше трьох змінних: часові цикли; розвиток на різних поворотних моментах (приклади включають в себе ринок праці та міграційна політика); і його законні або незаконні форми (легальні і нелегальні) [8].

Ймовірні наслідки сучасної міграційної кризи ЄС можуть бути досить непередбачуваними. В найближчій перспективі, проблема інтеграції мігрантів у суспільне життя Європи стане однією із найскладніших для регулювання. Практика останніх років вказує на те, що багато вихідців із Близького Сходу та Африки під впливом релігійного фундаменталізму створюють загрозу європейській безпеці всередині ЄС.

З іншого боку, поява та популярність численних праворадикальних груп та партій зумовлена ростом незадоволення збільшенням кількості мігрантів в європейських країнах. Конфлікти на міжетнічній та міжрелігійній основі серед біженців можуть стати буденною реальністю, особливо зважаючи на активну пропаганду радикального ісламізму з боку терористичної організації Ісламська Держава.

Для того, щоб впоратися з міграційною проблемою, особливо в ситуації кризи, необхідний не лише загальний бюджет, спільна позиція, але й, найголовніше – чітка середньострокова та довгострокова стратегія.

Використані джерела

1. Загальна декларація прав людини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

2. 232 million international migrants living abroad worldwide – new UN global migration statistics reveal / Департамент з економічних та соціальних питань ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://esa.un.org/unmigration/wallchart2013.htm>.

3. Evaluating Components of International Migration: Legal Migrants / Бюро перепису населення США [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://http://www.census.gov/population/www/documentation/twps0059/twps0059.html>.

4. International Migration Report 2013 / Департамент економічних та соціальних питань ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://esa.un.org/unmigration/documents%5Cworldmigration%5C2013%5CFull_Document_final.pdf.

5. The Conference Board / Бізнес-дослідницька компанія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.conference-board.org/>.

6. The World Is Facing A Global Job Crisis / Бізнес-інсайдер [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.businessinsider.com/afp-world-bank-warns-of-global-jobs-crisis-2014-9#ixzz3W9pU1Arh>.

7. Trends in International Migrant Stock: Migrants by Destination and Origin / Організація Об'єдинених Націй, Департамент по економічеським и социальным вопросам [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/data/index.shtml>.

8. Міжнародна міграція в умовах глобалізації: закономірності і тренди [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://msu.edu.ua/visn/wp-content/uploads/2015/12/2-4-2-2015-38.pdf>.

9. Нелегальна міграція: Реалії ЄС у галузі трудових відносин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.europeans.org.ua/migracia.html>.

10. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org>.

11. Офіційний сайт Європейської статистики (Євростат) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://err.eurostat.ec.europa.eu>.

12. Офіційний сайт Світового банку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>.